

Da man vedtog 5te Juni Grundloven, gik man bort derfra og fastsatte i selve Grundloven en ny Regel for Antallet af Folketingsmænd. Ordføreren for Grundloven, Krieger, udtalte, at den Regel, der i Valgloven af 1848 var fastsat for Distrikternes Størrelse, var fravegen temmelig betydeligt ved dens Udførelse i Praksis, idet man havde forstaaet „omtrent 12,000“ som værende mellem 8,000 og 14,000. Man fandt det derfor rigtigt at fastsætte en Regel i selve Grundloven, hvorefter Folketallet skulde være det afgørende, og man bestemte derfor, at Folketingets Medlemstal skulde være som 1 til 14,000. I Praksis fastholdt man desuden den Forstaaelse, og den har været hævdet fra saa godt som alle Sider lige siden, at Folketingskredsene skulde være omtrent lige store. — Ved Revisionen i 1866 fastholdt man den hidtil gældende Regel for Folketingets Medlemstal, men satte Forholdstallet op fra 14,000 til 16,000. Det stode vi saa paa gennem 70erne og 80erne. Der fremkom fra Regeringens Side en Række Lovforslag, helt op i 90erne, gaaende ud paa at forhøje Folketingets Medlemstal overensstemmende med Grundlovens Regel. I Begyndelsen af 90erne skulde Tallet derefter have været, saa vidt jeg erindrer, 137. Der var den Gang adskillige, der mente, at Grundlovens Regel ikke var heldig, idet Befolkningens Stigning nødvendigvis maatte medføre, at vi efterhaanden fik for stort et Antal Folketingsmænd. Der blev ogsaa talt meget frem og tilbage om, hvilke Veje man skulde gaa, om man skulde skride til en Grundlovændring, der fastsatte et bestemt Tal, eller om man skulde opfylde Grundlovens Bud. Jeg skal ikke komme ind paa at referere Forhandlingerne den Gang, Resultatet er det høje Ting bekendt; man havnede i en saakaldt midlertidig Ordning af 1894, der gik ud paa at føje et Antal af 12 Kredse til dem, man allerede havde, saa at man naaede op til 114. Denne Ordning havde imidlertid den Mangel, at den ikke stemte med Grundlovens Regel. Jeg erindrer tydeligt, hvorledes det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds (Matzen) meget skarpt fremhævede, at naar man vilde ordne Forholdet, maatte man følge den Regel, Grundloven havde givet, og deri havde det ærede Medlem jo sikkert Ret. Men, som sagt, man fik den nysnævnte midlertidige Ordning, og den levede vi jo paa endnu i Øjeblikket. Imidlertid har Landets stigende Folketal medført, at Misforholdet mellem Grundlovens Regel og den bestaaende Tilstand

atter er meget grelt. Det er jo en Lykke for os, at Folketallet stiger, vi maa glæde os, hver Gang vi have Folketælling, og det er ogsaa min Tro, at Landet kan føde langt, langt flere Indbyggere, end vi nu have. Men naar vi have en Regel i Grundloven som den, vi have, medfører det stigende Folketal, at denne Regel let kommer i Uoverensstemmelse med de faktiske Forhold. Nu kunde man gaa een af to Veje, enten den Vej at opfylde Grundlovens Krav og udvide Antallet af Folketingskredse, hvilket i Øjeblikket vilde give lidt over 160 Kredse, eller den Vej, som her er foreslaaet, og som jeg betragter som den heldigste, nemlig at fastslaa Tallet paa Folketingets Medlemmer i selve Grundloven. Den første Vej, at forøge Antallet efter den gældende Regel, tror jeg, har praktisk Erfaring mod sig, man har i det parlamentariske Liv gjort den Erfaring, at det ikke er heldigt med et alt for stort Medlemstal, et Hundrede og nogle og tres Medlemmer vilde sikkert vise sig at være for mange. Det er noget, Meningerne have samlet sig om, baade den offentlige Mening og Meningerne i Folketinget. Det er derfor bedre at standse ved et fast Tal, som man efterhaanden vil vænne sig til, og med hvilket man, selv om det ikke bliver særlig stort, sikkerlig nok vil kunne komme igennem uden alt for store Vanskeligheder. Jeg har foreslaaet Tallet sat til 132. Ærede Medlemmer kunne sige, som det allerede er sagt, at dette Tal er vilkaarligt, og det skal jeg ikke modsig, men der ligger dog det til Grund for dette Tal, at det er det dobbelte af Landstingets Medlemstal, og det er det Tal, man var havnet ved i den oprindelige Grundlov. Grunden til, at jeg har foreslaaet Tallet sat noget højere end 114, er den, at det under denne Forudsætning vil være lettere at gennemføre en ny Ordning. Derved vil man nemlig kunne bortfjerne de Vanskeligheder, der nu ere til Stede, og udligne Kredsenes Størrelse, uden at gribe alt for stærkt ind i de bestaaende Forhold. I og for sig har det ikke saa overordentlig meget at sige, om Tallet er 132 eller noget mindre, naar man blot kommer til et Tal, som ikke nødvendiggør for store Forandringer i den nuværende Valgkredsfordeling. Det er jo saaledes, at Befolkningen temmelig sikkert føler sig stærkt knyttet til de Kredse, som nu en Gang eksistere. — I Folketinget har man ment, at Maalet kunde naas med et noget mindre Tal end 132. Man har derfor foreslaaet at nøjes